

Maturitní zkouška z českého jazyka a literatury

Společná (**státní**) část maturitní zkoušky se skládá z **didaktického testu** z českého jazyka a literatury v délce konání 85 minut.

Profilová (**školní**) část maturitní zkoušky se skládá z **písemné práce** a **ústní zkoušky** z českého jazyka a literatury. Téma písemné odborné maturitní práce si student **volí z nabídky témat vypsanych ředitelem školy**. Ústní zkouška probíhá před maturitní komisí.

Text písemné zkoušky bude esej na literární téma.

- Časový limit na volbu zadání je 15 minut, na výběr bude ze 4 různých zadání.
- Následný maximálně možný čas na napsání obou částí textu je 180 minut, žák může používat *Pravidla českého pravopisu*.

Ústní zkouška: Ze zveřejněného seznamu literárních děl (vizte níže) si žák sestaví vlastní **seznam 20 literárních děl**. V tomto seznamu musí být díla podle daných kritérií, tj.

1. minimálně 2 literárními díly musí být v seznamu zastoupena próza, poezie i drama;
2. seznam může obsahovat maximálně 2 díla od jednoho autora.

Bezprostředně před zahájením přípravy k ústní zkoušce si žák **vylosuje číslo pracovního listu**. Příprava trvá 20 minut, ústní zkouška trvá 15 minut. Ústní zkouška se uskutečňuje formou **řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu** obsahujícího úryvky z konkrétního literárního díla. Součástí pracovního listu je i zadání ověřující znalosti a dovednosti žáka vztahující se k učivu o jazyce a slohu. **Okruhy řízené rozpravy jsou uvedeny pod seznamem děl.**

Každý žák je povinen odevzdat svůj seznam literatury k rukám vyučujících český jazyk a literaturu do 31. 12. školního roku, v němž plánuje maturitní zkoušku vykonat.

Světová a česká literatura do konce 18. století

Aristofanés. Lysistrata

Aischylos. Prométheus

Boccaccio, Giovanni. Dekameron

Bridel, Bedřich. Co Bůh? Člověk?

Cervantes, Miguel de. Důmyslný rytíř don Quijote de la Mancha

Dante, Alighieri. Božská komedie

Diderot, Denis. Jeptiška

Eurípidés. Médeia

Goethe, Johann Wolfgang. Utrpení mladého Werthera

Goldoni, Carlo. Sluha dvou pánů

Homér. Odysseia

Komenský, Jan Amos. Labyrint světa a Ráj srdce

Laclos, Choderlos de. Nebezpečné známosti

Longos. Dafnis a Chloé

Molière. Lakomec

Sofoklés. Antigona

Shakespeare, William. Hamlet, princ dánský

Shakespeare, William. Romeo a Julie

Villon, Francois. Závěť

Okruhy rozpravy

1. Literatura starověkého Řecka: mýtus a epos, mýtus a drama; mýtus a dějepisectví; řečnictví a filozofie.
2. Rozvoj římské literatury: římská literatura a řecká mytologie; dějepisectví, řečnictví, filozofická literatura (stoikové) a satira; Písmo svaté, koncept, text a význam pro rozvoj evropské kultury.
3. Počátky literatury na Velké Moravě a středověká literatura v přemyslovských Čechách; hrdinská epika a rytířský epos v národních literaturách; duchovní lyrika, veršovaný epos, středověké legendy, drama a satira v české středověké literatuře.
4. Renesance v italské literatuře, francouzská, anglická a španělská literatura mezi renesancí a barokem, poezie, román, drama.
5. Humanismus a renesance v české literární kultuře, kroniky, barokní dějepisectví, cestopisy kancionály, poezie.
6. Vývojové tendence evropské barokní literatury; od skepse ke spiritualitě a mystice, barokní motiv poutníka, barokní drama a francouzský klasicismus. Literatura francouzského a německého osvícenství.
7. Osvícenství v českém kulturním kontextu. Preromantismus a romantismus v české a světové kultuře.

Světová literatura 19. století

Austenová, Jane. Pýcha a předsudek

Balzac, Honoré de. Otec Goriot

Bronteová, Emily. Na Větrné hůrce

Čechov, Anton Pavlovič. Višňový sad

Dostojevskij, Fjodor Michajlovič. Bratři Karamazovi

Gogol, Nikolaj Vasiljevič. Revizor
Flaubert, Gustave. Paní Bovaryová
Gončarov, Ivan Alexandrovič. Oblomov
Hugo, Victor. Chrám Matky boží v Paříži
Ibsen, Henrik. Přízraky
Labrunie, Gérard. Sylvie / Aurelie
Madách, Imre. Tragédie člověka
Poe, Edgar Allan. Jáma a kyvadlo a jiné povídky
Puškin, Alexandr Sergejevič. Evžen Oněgin
Thoreau, Henry David. Walden aneb Život v lesích
Tolstoj, Lev Nikolajevič. Anna Karenina
Tolstoj, Lev Nikolajevič. Smrt Ivana Iljiče
Wilde, Oscar. Obraz Doriana Graye
Whitman, Walt. Stébla trávy
Zola, Émile. Zabiják
Nietzsche, Friedrich. Mimo dobro a zlo: předehra k filosofii budoucnosti
Nietzsche, Friedrich. Tak pravil Zarathustra
Twain, Mark. Dobrodružství Huckleberryho Finna
Twain, Mark. Dobrodružství Toma Sawyera

Okruhy rozpravy

1. Preromantismus a romantismus ve světové kultuře.
2. Vývojové linie ve světové literatuře druhé poloviny 19. století.
3. Realismus ve světové kultuře.

Česká literatura 19. století

Arbes, Jakub. Svatý Xaverius
Borovský, Karel Havlíček. Tyrolské elegie / Křest svatého Vladimíra
Březina, Otokar. Stavitelé chrámů

Čech, Svatopluk. Výlety pana Broučka

Erben, Karel Jaromír. Kytice

Hlaváček, Karel. Pozdě k ránu

Mácha, Karel Hynek. Máj

Mrštkové, A. a V. Maryša

Neruda, Jan. Povídky malostranské

Rais, Karel Václav. Výminkáři

Světlá, Karolína. Kříž u potoka

Stroupežnický, Ladislav. Naši furianti

Sova, Antonín. Květy intimních nálad

Tyl, Josef Kajetán. Strakonický dudák aneb Hody divých žen

Vrchlický, Jaroslav. Noc na Karlštejně

Zeyer, Julius. O věrném přátelství Amise a Amila

Okruhy rozpravy

1. Preromantismus a romantismus v české kultuře.
2. Vývojové linie v české literatuře druhé poloviny 19. století.
3. Realismus v české kultuře.

Světová literatura 20. a 21. století

Asimov, Isaac. Já, robot

Beckett, Samuel. Čekání na Godota

Bulgakov, Michail. Mistr a Markétka

Burgess, Anthony. Mechanický pomeranč

Camus, Albert. Cizinec

Eco, Umberto. Jméno růže

Fitzgerald, Francis Scott. Velký Gatsby

Grass, Günter. Plechový bubínek

Hesse, Hermann. Narcis a Goldmund

Huxley, Aldous. Konec civilizace

Ionesco, Eugene. Plešatá zpěvačka

Irving, John. Pravidla moštárny

Jarry, Alfred. Král Ubu Joyce, James.

Dubliňané Kafka, Franz. Amerika

Kafka, Franz. Proměna

Kerouac, Jack. Na cestě

Kesey, Ken. Vyhodíme ho z kola ven

London, Jack. Tulák po hvězdách

Márquez, Gabriel García. Sto roků samoty

Meyrink, Gustav. Golem

Nabokov, Vladimir. Lolita

Orwell, George. 1984

Orwell, George. Farma zvířat

Puzo, Mario. Kmotr

Rilke, Rainer Maria. Sonety Orfeovi Rolland, Romain.

Petr a Lucie

Shaw, George Bernard. Pygmalion

Solženicyn, Alexandr. Jeden den Ivana Děnisoviče

Steinbeck, John. O myších a lidech

Styron, William. Sophiina volba

Tolkien, J. R. R., Hobit aneb Cesta tam a zpátky

Vonnegut Jr., Kurt. Jatka č. 5

Waltari, Mika. Egyptán Sinuhet

Williams, Tennessee. Tramvaj do stanice touha

Peterson, Jordan, B. Řád není všechno: 12 dalších pravidel pro život

London, Jack. Bílý tesák

London, Jack. Tulák po hvězdách

Sapkowski, Andrzej. Poslední přání

Coelho, Paulo. Veronika se rozhodla zemřít

Coelho, Paulo. Alchymista

Frankl, Viktor, Emil. A přesto říci životu ano: (Psycholog prožívá koncentrační tábor)

Okruhy rozpravy

1. Moderní básnické směry ve světové kultuře (směry, skupiny, osobnosti).
2. Světový literární vývoj v první polovině 20. století (směry, skupiny, osobnosti).
3. Světový literární vývoj ve druhé polovině 20. století (směry, skupiny, osobnosti).
4. Proměny světové dramatické tvorby v průběhu 20. století.

Česká literatura 20. a 21. století

Balabán, Jan. Zeptej se táty

Bezruč, Petr. Slezské písně

Čapek, Karel. Adam stvořitel

Čapek, Karel. Hordubal – Povětroň – Obyčejný život

Čep, Jan. Hranice stínu

Deml, Jakub. Zapomenuté světlo

Dyk, Viktor. Krysař

Durych, Jaroslav. Boží duha

Fuks, Ladislav. Spalovač mrtvol

Fuks, Ladislav. Pan Theodor Mundstock

Hrabě, Václav. Blues pro bláznivou holku

Gellner, František. Po nás ať přijde potopa

Halas, František. Kohout plaší smrt

Hašek, Jaroslav. Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války

Havel, Václav. Audience

Havlíček, Jaroslav. Neviditelný

Holan, Vladimír. Terežka Planetová

Hrabal, Bohumil. Ostře sledované vlaky

Hrubín, František. Romance pro křídlovku

Jirous, Ivan Martin. Magorovy labutí písně

Jirotka, Zdeněk. Saturnin

Kainar, Josef. Člověka hořce mám rád

Klíma, Ladislav. Lidská tragikomedie
Kolář, Jiří. Prométheova játra
Krchovský, J. H. Noci, po nichž nepřichází ráno
Kryl, Karel. Knížka Karla Kryla
Kundera, Milan. Nesnesitelná lehkost bytí
Kundera, Milan. Valčík na rozloučenou
Kundera, Milan. Žert
Lednická, Karin. Šikmý kostel
Lustig, Arnošt. Démanty noci
Lustig, Arnošt. Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou
Nezval, Vítězslav. Edison
Olbracht, Ivan. Podivné přátelství herce Jesenia
Orten, Jiří. Elegie
Pavel, Ota. Smrt krásných srnců
Poláček, Karel. Bylo nás pět
Seifert, Jaroslav. Ruce Venušiny
Skácel, Jan. Smuténka
Smoljak, Ladislav; Svěrák, Zdeněk. Vyšetřování ztráty třídní knihy
Smoljak, Ladislav; Svěrák, Zdeněk. Záskok
Škvorecký, Josef. Prima sezóna
Škvorecký, Josef. Zbabělci
Šrámek, Fráňa. Stříbrný vítr
Toman, Karel. Torzo života / Měsíce
Topol, Jáchym. Citlivý člověk
Tučková, Kateřina. Žitkovské bohyně
Urban, Miloš. Hastrman
Vančura, Vladislav. Konec starých časů
Vančura, Vladislav. Markéta Lazarová
Weil, Jiří. Život s hvězdou
Wolker, Jiří. Těžká hodina
Zahradníček, Jan. Znamení moci

Okruhy rozpravy

1. Moderní básnické směry v české kultuře (směry, skupiny, osobnosti).
2. Hlavní vývojové tendence české prózy z let 1918–1948.
3. Hlavní vývojové tendence v české poezii 1918–1948.
4. Vývoj české prózy v letech 1948–1968.
5. Vývoj české prózy v letech 1969–1989.
6. Proměny české dramatické tvorby v průběhu 20. století.